

Foto: Erkki Santamala

Hälleberget håller inte över tid!

Publicerad: 03/10/2008 08:52

LOKALT Det finns ingen säker metod för slutförvaring av det farligaste radioaktiva kärnkraftsavfallet. Men det finns en bättre plats än sprickigt urberg under Östersjön.

Det var mycket tunnslätt med politiker på gårdagens kärnkraftsseminarium som ordnades i Självstyrelsegården med anledning av att Åland ska höras i arbetet med miljökonsekvensbedömningen av det planerade slutförvaret vid Forsmarks kärnkraftverk ungefär 60 km fågelvägen från Eckerö.

Inte heller tjänstemännen var många. De som kom jobbar alla inom natur- och miljöområdet.

Budskapet från talarna var unisont:

– Om motkraften blir stor på Åland så kanske det går att få planerna ändrade så att avfallet inte läggs ner djupt under Östersjöns botten utan att det i stället förvaras i inlandet, ovan mark och på ett sådant sätt att det kan kontrolleras och övervakas.

Inspirerande

Den mest inspirerande talaren var **Nils-Axel Mörner**, geolog och Sveriges mest kända motståndare mot slutförvaring under havet.

– Industrin hävdar att man klarar av att lösa problemet och att man lär sig på vägen. Så sa man också med Hallandsåsen, och alla vet hur det gick, sa han och syftade på det havererade tunnelbygget för några år sedan.

Hans – och också andra föreläsares – förklaring var att teknikerna som har i uppgift att konstruera lagret är piskade att tro att projektet lyckas, annars kan kärnkraftverken inte drivas eftersom ett tryggt slutförvar är en förutsättning.

Inga säkra berg

– Det finns inga säkra bergsområden. Det finns inga säkra "bergsplintar" som man talar om också i Olkiluoto. Förespråkarna hävdar att risken för jordbävningar är nästan lika med noll under de kommande hundratusen åren, medan jag anser det geologiskt bevisat att jordbävningar upp till 9 på Richterskalan blir väldigt många.

Och så kommer det ju också en och annan istid på vägen. Vad händer med avfallet då? Eller räknar man med att det inte gör något att avfallet läcker ut då eftersom människorna ändå flyttar eller dör ut?

Falsk bild

Civilingenjör **Gunnar Lindgren**, civilingenjör och författare, håller sig i nutid i sin kritik av kärnkraften. Han hävdar att bilden av kärnkraften som ren, klimatneutral och ofarlig för omgivningen är falsk.

– Varför har ett kärnkraftverk hög skorsten? Jo, för att gasen som släpps ut 24 timmar i dygnet innehåller radioaktiva partiklar. Det gör också kylvattnet som släpps ut 24 timmar om dygnet.

Systemet är alltså inte slutet, säger han och förklarar processen.

– Det här är ett bekymmer runt hela världen. Och den information som Statens strålsäkerhetsinstitut ger ut kan ingen annan än tekniker begripa.

Svårt att tolka

Den som kan läsa ser att till exempel en enda reaktor i Oskarshamn 2002 släppte ut 10 becquerel upphöjt i 11 det året. Alltså 100.000.000.000 bq!

Han är övertygad om att vi om fem-tio år kommer att förstå hur miljöförstörande kärnkraftverken är. Han hänvisar dessutom till undersökningar i Tyskland som visar att leukemi hos barn ökar runt alla kärnkraftsanläggningar.

– Det här är känt inom den medicinska forskningen, men det når aldrig ut. Staterna är så beroende av kärnkraften som energiform i dag.

Passiva finländare

Gerd Söderholm, journalist och gräsrot, har mycket kontakt med franska kärnkraftsmotståndare. Det är ju franska Areva som bygger världens största kärnkraftverk i Olkiluoto som bäst.

– Frankrike är oerhört intresserat av Finland. Problemen hopar sig i det egna landet, och därför behöver fransk kärnkraftsindustri öde natur, jungfruligt vatten, passiva invånare och politiker. De kunde inte ha lyckats bättre än i Finland där riksdagen röstade för det nya kärnkraftverk utan att veta något om det!

ANNIKA ORRE

annika.orre@nyan.ax